

[Forsvarsministeren]

være tidkrævende, og amerikanske og canadiske forstærkninger skal først krydse Atlanten. Modsat vil Warszawapagten med kort varsel kunne koncentrere en meget betydelig konventionel offensiv overlegenhed inden for et begrænset geografisk område.

Man skal heller ikke overse, at Sovjetunionen besidder en betydelig evne til at føre kemisk krig. Ikke alene mener man, at de råder over op til 700.000 t kampstoffer, men de har også udstyr og mandskab, der kan anvende disse stoffer, og procedurer, der er knyttet til anvendelsen af kemiske kampstoffer, gennemprøves jævnligt. Der er heldigvis håb om, at det vil lykkes at nå til et globalt forbud, der omfatter både produktion, oplagring og brug af sådanne våben, men så længe det ikke er sket, må også de kemiske våben medtages, når styrkebalancen skal gøres op.

Naturligvis kan en styrkesammenligning ikke alene baseres på talmæssige opgørelser; kvalitet, geografi, træning og moral spiller også en rolle. Disse forhold vil imidlertid først kunne manifestere sig i en krigssituation. Den risiko, som ubalancen lægger på NATO's skuldre, må imidlertid søges opvejet.

Den nye glasnost-epoke og Sovjetunionens mere fleksible holdning til våbenkontrol – og ikke mindst verifikationsreglerne – er naturligvis et godt tegn, som vi kun kan hilse velkommen. Det ændrer imidlertid ikke i Sovjets massive militære opbygning, der også i dag finder sted med uformindsket styrke. Selv om vi gerne vil tro på de mest fredelige hensigter, er tro jo ingen garanti for fremtiden, og Vesten behøver garantier.

De vesteuropæiske lande har ikke hidtil haft politisk vilje til at modsvare Warszawapagtlandenes overlegenhed gennem tilvejebringelse af større konventionelle styrker. Den er i stedet søgt opvejet med atomvåben, navnlig amerikanske atomvåben, hvis hovedfunktion har været og stadig er ved deres eksistens at forebygge, at et angreb mod noget medlem af NATO overhovedet skulle blive overvejet. Dette er det centrale punkt i NATO's strategi om det fleksible gensvar, og de taktiske atomvåben er et af elementerne heri.

Disse våben har samtidig vist sig at være et relativt billigt middel til kompensation for de manglende konventionelle styrker.

Tilstedeværelsen af de taktiske a-våben vil ligeledes – og det er også vigtigt – kunne vise sig at være en forudsætning for bevarelsen af de amerikanske styrker på ca. 300.000 mand i Vesteuropa. Den amerikanske forsvarsminister har på et nylig afholdt møde i München givet udtryk for, at en forringelse af effektiviteten af NATO's nukleare våben i Europa vil kunne medføre overvejelser i USA om, hvorvidt man bør bevare sine styrker dér uden et atomart sikkerhedsnet.

Alle er imidlertid enige om, at afhængigheden af atomvåben må reduceres mest muligt, men det kan ikke ske ved kun at se på nukleare reduktioner; der er en sammenhæng med alliansens konventionelle styrke, som ikke må glemmes. En vej at gå er at styrke vort konventionelle forsvar; der er i NATO taget flere initiativer med dette formål, men de budgetmæssige problemer sætter deres naturlige grænse for sådanne fremskridt.

Den anden mulighed er at søge tilvejebragt en bedre konventionel stabilitet ad forhandlingens vej. Det er på det område, vi bør koncentrere vore kræfter. NATO-landene arbejder derfor i Wien for at etablere et egentligt forhandlingsforum med henblik på en konventionel styrkebalance mellem Øst og Vest.

Så længe denne stabilitet ikke er opnået, er det nødvendigt med en vis kapacitet på de taktiske atomvåbens område, der ikke kun skal modsvare modpartens tilsvarende våben, men også være et værn mod modpartens konventionelle overvægt.

NATO er i det hele taget i dag mere optaget af våbenkontrol og nedrustning end på noget tidspunkt siden sin tilslutning til Harmelrapportens dobbelte målsætning om forsvar og afspænding.

NATO-landenes udenrigsministre besluttede således sidste sommer i Reykjavik at iværksætte en undersøgelse af, hvorledes man kunne udvikle, hvad der blev betegnet som et omfattende koncept for våbenkontrol og nedrustning. Konceptet skulle tage højde for udsigten til betragtelige og kontrollerbare reduktioner i amerikanske og sovjetiske kernevåbensystemer, således som vi har set det med INF-aftalen og med udsigten til en aftale om 50 pct.s reduktioner i parternes strategiske arsenaler.

Dette udredningsarbejde er i fuld gang, og det skal også ses i sammenhæng med, at man i